

Opis

Podręcznik:

- napisany przez wybitne polskie znawczynie tej dyscypliny wiedzy
- przedstawia problemy i zadania współczesnej psychologii rozwoju człowieka
- prezentuje ekologiczne, kulturowe i środowiskowe podejście do badania procesów rozwojowych
- przybliży podstawowe modele, koncepcje i teorie rozwoju, zwraca także uwagę na problemy metodologiczne
- stanowi wprowadzenie do kolejnych tomów poświęconych: charakterystyce okresów życia człowieka (tom 2) oraz rozwojowi funkcji psychicznych (tom 3).

Spis treści

Rozdział 1. Kształtowanie się psychologii rozwojowej jako nauki (oprac. Maria Przetacznik-Gierowska)

- 1.1. Wczesne idee rozwoju psychicznego. Prekursorzy
- 1.2. Psychologia rozwojowa na przełomie XIX i XX wieku
- 1.3. Psychologia rozwojowa w XX wieku

Rozdział 2. Przedmiot, problemy i zadania współczesnej psychologii rozwoju człowieka (oprac. Maria Tyszkowa)

- 2.1. Przedmiot badań psychologii rozwoju człowieka
- 2.2. Główne działy psychologii rozwojowej
- 2.3. Stosunek psychologii rozwojowej do innych dyscyplin psychologii i jej miejsce wśród innych nauk
- 2.4. Podstawowe problemy współczesnej psychologii rozwoju człowieka
- 2.5. Podstawowe zadania współczesnej psychologii rozwoju człowieka

Rozdział 3. Pojęcie rozwoju i zmiany rozwojowej (oprac. Maria Tyszkowa)

- 3.1. Pojęcie rozwoju i jego geneza
- 3.2. Pojęcie rozwoju psychicznego i sposoby jego ujmowania
- 3.3. Pojęcie zmiany rozwojowej
- 3.4. Rodzaje zmian rozwojowych
 - 3.4.1. Rozwojowe zmiany ontogenetyczne
 - 3.4.2. Geneza aktualna lub mikrogeneza
 - 3.4.3. Zmiany ilościowe i jakościowe
 - 3.4.4. Zmiany intraindywidualne i interindywidualne

Rozdział 4. Zasady i prawidłowości psychicznego rozwoju człowieka (oprac. Maria Przetacznik-Gierowska)

- 4.1. Czynniki rozwoju psychicznego
- 4.2. Mechanizmy zmian rozwojowych
- 4.3. Dojrzewanie - uczenie się - socjalizacja
- 4.4. Rozwój psychiczny jako proces wypełniania zadań życiowych
- 4.5. Nabywanie wczesnych doświadczeń. Okresy sensytywne i krytyczne
- 4.6. Zdarzenia życiowe a kryzysy w rozwoju człowieka
 - 4.6.1. Klasyfikacja i modele zdarzeń życiowych
 - 4.6.2. Pojęcie kryzysu w rozwoju człowieka

Rozdział 5. Ekologiczne uwarunkowania rozwoju psychicznego człowieka (oprac. Maria Tyszkowa i Maria Przetacznik-Gierowska)

- 5.1 Ewolucja pojęcia środowisko
- 5.2 Środowisko z perspektywy interakcyjnej
- 5.3. Ekologiczna interpretacja rozwoju psychicznego człowieka
- 5.4. Aktywność w środowisku, doświadczenie i rozwój: o nowy paradygmat badań psychologiczno-rozwojowych

Rozdział 6. Rola kultury w rozwoju psychicznym jednostki (oprac. Maria Tyszkowa)

- 6.1. Kultura jako składnik i czynnik organizujący środowisko człowieka
- 6.2. Rola czynników kulturowych w rozwoju psychicznym jednostki
- 6.3. Kultura symboliczna, wartości i rozwój jednostki

Rozdział 7. Jednostka a rodzina: interakcje, stosunki, rozwój (oprac. Maria Tyszkowa)

- 7.1. Rodzinne uwarunkowania rozwoju osobowości jednostki
- 7.2. Założenia wyjściowe badań nad rodziną
- 7.3. Paradygmat teoretyczny badań nad związkiem między rodziną, jej funkcjonowaniem i rozwojem a jednostką i jej rozwojem indywidualnym
- 7.4. Rozwój psychiczny jednostki w rodzinie
- 7.5. Doświadczenie i jego rola w procesach rozwoju psychicznego jednostki
- 7.6. Stosunki międzyosobowe, społeczne role rodzinne i pozycje zajmowane w rodzinie a rozwój jednostki
- 7.7. Wpływ rozwoju jednostki na funkcjonowanie rodziny

Rozdział 8. Zmiany rozwojowe aktywności i działalności jednostki (oprac. Maria Przetacznik-Gierowska)

- 8.1. Aktywność jako podstawa i skutek zmian rozwojowych psychiki w różnych fazach życia
- 8.2. Charakterystyka struktury czynności
- 8.3. Dawne i współczesne poglądy na zabawę
 - 8.3.1. Klasyczne teorie zabawy
 - 8.3.2. Koncepcje psychoanalityczne, poznawcze i kulturalno-społeczne

- 8.3.3. Nowe poglądy na zabawy dzieci
- 8.4. Ogólna charakterystyka zabawy
- 8.4.1. Prawidłowości rozwojowe w zabawach dzieci"
- 8.5. Twórczość dziecka
- 8.5.1. Twórczość plastyczna
- 8.5.2. Twórcza aktywność językowa

Rozdział 9. Wybrane koncepcje i teorie rozwoju psychicznego człowieka (oprac. Maria Tyszkowa i Maria Przetacznik-Gierowska)

- 9.1. Podstawowe kierunki teoretyczne w wyjaśnianiu rozwoju psychicznego
- 9.2. Teorie psychoanalityczne i modele rozwoju człowieka
- 9.3. Behawiorystyczne teorie rozwoju
- 9.4. Teorie poznawcze rozwoju
- 9.5. Kierunek kulturowo-historyczny w psychologii rozwojowej
- 9.6. Dialektyczne koncepcje rozwoju
- 9.7. Kompleksowe modele i koncepcje rozwoju
- 9.8. Nowsze koncepcje i modele rozwoju indywidualnego w ciągu życia w psychologii polskiej

Rozdział 10. Periodyzacja rozwoju psychicznego (oprac. Maria Przetacznik - Gierowska)

- 10.1. Problem stadialności rozwoju psychicznego
- 10.2 Problem ciągłości/nieciągłości rozwoju psychicznego
- 10.3. Tempo i rytm rozwoju. Pojęcia akceleracji i retardacji
- 10.4. Wybrane systemy periodyzacji rozwoju
- 10.5. Podsumowanie

Rozdział 11. Metodologiczne problemy badania procesów rozwoju (oprac. Maria Przetacznik-Gierowska)

- 11.1. Dymensjonalizacja procesów rozwoju dla celów badawczych
- 11.2. Podstawowe podejścia badawcze
- 11.2.1. Podejście synchroniczne i diachroniczno-funkcjonalne
- 11.2.2. Podejście transwersalne i longitudinalne
- 11.2.3. Analiza sekwencyjna
- 11.3. Podstawowe metody badań, narzędzia diagnozy stanu i perspektyw rozwojowych jednostki
- 11.4. Problemy etyczne badań nad rozwojem psychicznym człowieka

Bibliografia